

Preambulum

A magyar reformátusság a reformáció korától kezdődően mindig több ország területén és több állam szervezeti keretei között élt, egyházi közösségekben a Kárpát-medencében élő, a reformációhoz csatlakozott nemzetiségekkel.

A XVI. században a történelmi Magyarország két, majd három részre szakadását követően a nyugati országrész az ausztriai Habsburg birodalom uralma alá került. A keleti részen az Erdélyi Fejedelemség teremtett független államot. A kettő között a török uralom alatt élő hódoltság alakult ki, változó határokkal. A török kiűzését követően Erdély megőrizte önállóságát.

A kiegyezést (1867) követően 14 év előkészítő munkával, 1881-ben Debrecenben létrejött a Magyar Református Egyház teljes szervezeti egysége.

A trianoni békediktátum kiadásáig a Kárpát-medence reformátussága egy államszervezet területén élt, de a nyugati illetve keleti kivándorlások következtében már létrejött a "Tengerentúli Egyházmegye" az Amerikai Egyesült Államok területén illetve az "Óromániai Egyházmegye" a Román Királyság területén.

Az első világháborút követően a visszamaradt magyarországi területeken kívül Ausztriában, a Csehszlovák Köztársaság, Románia és Jugoszlávia területén éltek magyar reformátusok.

Az átmeneti visszacsatolásokat követően a helyzet 1989/90-ig változatlan maradt. A változásokat követően a Kárpát-medencei reformátusság Szlovákiában, Ukrajnában, Romániában, Szerbiában, Horvátországban és Szlovéniában él. Nyugat-Európában az Amerikai Egyesült Államok és Kanada területén részben önálló, részben az adott ország református egyházi szervezetébe tagoltan élnek magyar reformátusok. További több tucatnyi országban vagy önálló gyülekezetben vagy szorosabb-lazább egyházi szervezetben élnek, szolgálnak magyar reformátusok.

A XXI. század elejének további történelmi változásai következtében a Kárpát-medence magyar reformátussága - Kárpátalja, Szerbia és Horvátország kivételével - egy államszövetség, az Európai Unió területén él.

Az egykor erőszakkal szétszakított Magyar Református Egyház szervezeti egysége fokozatosan ismét helyreállítható. Az egység helyreállítás annál inkább megvalósítható, mivel a magyar reformátusság Isten ígéje, óegyházi hitvallások, a Heidelbergi káté, a II. Helvét hitvallás alapján folyamatosan megőrizte hitbeli és teológiai egységét. Őrizte istentiszteleti rendjének közös alapelveit, a sákramentumok - a keresztség és úrvacsora - kiszolgáltatásában egységét soha fel nem adta. A református keresztyén nevelés, a pásztori szolgálat, a misszió, a keresztyén szolgáló szeretet, a paritáson alapuló zsinat-presbiteri kormányzat és az egyházfegyelem gyakorlásának alapelvei az egységet és az összetartozást soha nem vonták kétségbe, mint ahogy a nem magyar anyanyelvű reformátusokkal való egységet sem.

A szervezeti egység helyreállítása érdekében a csatlakozó egyházak közös alkotmányukat az alábbiak szerint fogadják el.

1. fejezet

Hitéleti alapok, közös hitvallásaink

1.§ (1) A Magyar Református Egyház Jézus Krisztus egyetlen egyetemes, keresztyén egyházának része, amely Krisztus testéhez tartozik. Egyedüli fejének az Úr Jézus Krisztust vallja, s a teljes Szentírás alapján hite kifejezőjéül az Apostoli Hitvallást, a II. Helvét Hitvallást (1566) és a Heidelbergi Kátét (1563) fogadja el.

(2) A Magyar Református Egyház részegyházai a hitvallás, a tanítás, és a hagyományok azonosságánál fogva zsinati egységben élnek. Minden magyar nyelvű református egyházzal, hitbeli, lelki és szeretetközösséget alkotnak, és az egész világ református egyházaival testvéri kapcsolatot tartanak fenn. Az egyetemes keresztyén anyaszentegyház közösségében minden keresztyén egyházzal ökumenikus kapcsolatok kialakítására és fenntartására törekednek.

2. fejezet

A közös alkotmány hatálya

2.§ A Kárpát-medencei református egyházak a közös alkotmány elfogadásával fejezik ki egységüket.

3.§ Az alkotmány hatálya a ratifikáció által csatlakozó egyházakra terjed ki.

4.§ A csatlakozását csak olyan egyház kérheti, amely saját működési területén államilag elismert.

5.§ A Magyar Református Egyházhoz csatlakozhatnak a ratifikáló egyházak valamely választott egyházkerülete, ennek hiányában országos egyház útján a Kárpát-medencén kívüli magyar református egyházak, illetve szervezett református egyház hiányában gyülekezetek is.

3. fejezet

Az egyháztagság

6.§ A Magyar Református Egyház tagjai mindazok, akik a keresztség sákramentumában részesültek, és - a történelmi jogfolytonosság alapján - magukat a magyar református egyházhoz tartozónak vallják, éljenek ők bárhol a világban, és legyenek magyar vagy más anyanyelvűek.

7.§ Teljes jogú egyháztag az, aki a református egyház rendje szerint konfirmációs fogadalmat tett, aki a református egyház hitvallásai és törvényei szerint él, az egyház anyagi terheinek hordozásában részt vállal, és aki valamelyik egyházközségnek nyilvántartott választójoggal rendelkező tagja.

8.§ A választójog és választhatóság kérdésében az egyes részegyházak belső jogszabályai az irányadóak.

4. fejezet

Istentiszteleti és ügyviteli nyelv

9.§ A Magyar Református Egyház közös istentiszteleti és ügyviteli nyelve a magyar.

10.§ Azon részegyházak, amelyek területén más liturgiai nyelv és ügyviteli nyelv is hivatalos, azt a belső jogrendjük szerint változatlanul használják.

5. fejezet

Az egyházigazgatás alapelvei

11.§ A Magyar Református Egyház részegyházai a Szentírás és hitvallásai alapján, az egyetemes papság elve, és a zsinat-presbiteri kormányzati elvek szerint igazgatják magukat.

12.§ Az Egyház a jelen törvény 6. fejezetében meghatározott szervezeti egységei egyházi törvény által szabályozott önkormányzati joggal rendelkeznek.

6. fejezet

Szervezeti egységek

Az egyházközség

13.§ Az egyház szolgálata a gyülekezetben valósul meg, ahol annak tagjai Isten Szentlelkének segedelme által meghallgatják és befogadják az evangéliumot, és annak engedelmeskednek.

Az egyházközség az egyház tagjainak egy meghatározott területen, az istentisztelet, a szeretetszolgálat, misszió és a keresztyén élet hitvallásainknak megfelelő folytatására alakult szervezete.

14.§ Az egyházközség legkisebb illetve legnagyobb létszámára, formájára, egyházszervezeti jogaira és kötelezettségeire a részegyházak belső rendelkezései az irányadóak.

Az egyházmegye

15.§ Az egyházmegye egy adott területen működő egyházközségeknél a közös hitéleti, missziói, oktatási, diakóniai feladatok megvalósítására szervezett közössége. Feladata az egyházi kormányzás, felügyelet, köz-igazgatás és fegyelmezés.

Az egyházkerület

16.§ Az egyházkerület egy adott területen működő egyházmegyék közös hitéleti, missziói, oktatási, diakóniai feladatok megvalósítására szervezett közössége. Feladata a lelkészképzés, lelkész-szentelés, az egyházi kormányzás, felügyelet, közigazgatás és fegyelmezés.

17.§ Amennyiben valamely részegyházban az egyházkormányzat szervezése nem teszi szükségessé valamely szervezeti egység létrehozását, úgy e tekintetben. az egyház belső szabályai irányadók.

Az országos egyház

18.§ Az országos egyház a Magyar Református Egyháznak a működés helye szerint állami nyilvántartásba vett részegyháza.

7. fejezet

A Magyar Református Egyház Zsinata

19.§ (1) A Magyar Református Egyház a csatlakozó részegyházak zsinati közössége

(2) A Magyar Református Egyház alkotmányozó és törvényhozó testülete a Közös Zsinat.

(3) Hatáskörébe tartozik a közös alkotmány elfogadása, ennek módosítása. Törvényt alkot mindazokban a közös kérdésekben, amelyekre a részegyházak legmagasabb szintű testületei felhatalmazzák.

(4) A Közös Zsinatot a Generális Konvent hívja össze, szükség szerint.

(5) Tisztségüknel fogva tagjai a részegyházak hivatalban lévő püspökei és főgondnokai. További képviselőit - törvény függelékében meghatározottak szerinti számban - a részegyházak zsinatai választják és delegálják, felerészt lelkészek, felerészt presbiterek közül.

8. fejezet

A Generális Konvent

20.§ (1) A Generális Konvent a Kárpát-medencei Református Egyházak közös képviselői testülete.

(2) Feladata a közös alkotmány és közös törvények előkészítése, a közös ügyek koordinálása, az egység munkálása.

(3) A Generális Konvent alkotó tagja minden Kárpát-medencei református egyházmegye tisztségben lévő esperese és gondnoka, valamint az egyházkerületek tisztségben lévő püspöke és főgondnoka.

(4) A Generális Konvent évente egyszer ülésezik, de szükség szerint bármikor összehívható. Összehívásáról az Elnökség gondoskodik, meghatározva annak helyét és napirendjét.

(5) A Generális Konvent ügyvivő testülete az Elnökség. Tagjai a hivatalban lévő püspökök és főgondnokok. Feladata a közös ügyek intézése. A testület szükség szerint, de évente legalább háromszor ülésezik. Az ülések helyét és levezető elnökségét esetenként - tagjai közül - maga jelöli ki.

(6) A Generális Konvent a közös feladatok megoldása érdekében, bizottságokat hozhat létre.

9. fejezet

Egyházi szolgák

21.§ A Magyar Református Egyház tevékenységét a lelkészek, a presbiterek, a diakónusok, a tanítók, kántorok, és más tisztségviselők szolgálata útján végzi.

A lelkészek

22.§ (1) A Magyar Református Egyház lelkésze az az egyházi szolga, aki - az egymás által elismert - felsőfokú oktatási intézményben diplomát szerzett és az egységes lelkészképesítő vizsgának eleget tett, felszentelték, valamint a saját szolgálati helyre vonatkozó szabályok szerint megválasztották, kirendelték, kinevezték, megbízták, és aki szolgálatát a Szentírás és hitvallásaink szellemében életvitelszerűen teljes odaadással végzi.

- (2) Aki szolgálati viszonyban nem áll, az csak akkor ismerhető el lelkészként, ha az illetékes egyházmegye, illetve egyházkerület lelkészi jellegét hatályban tartotta.
- (3) Nyugdíjba vonult lelkész lelkészi jellegét - egyháza szabálya szerint - megőrzi.
- (4) Akinek lelkészi jellege megszűnt, más részegyházban sem állítható szolgálatba, lelkészként nem járhat el, ilyen minőségében nem nyilatkozhat.

Presbiterek

- 23.§ (1) A presbiterek az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfárai, akiket az egyházközség életének felelős irányítására az egyházközségi választók névjegyzékébe felvett egyháztagok közül kell választani.
- (2) Választásukra vonatkozó szabályokat a részegyházak belső jogrendje határozza meg.

10. fejezet

Egyházfegyelmezés

- 24.§ (1) Az egyházi bíraskodásáról és bíraskodási eljárásról, minden részegyházban külön belső jogszabály rendelkezik.
- (2) A fegyelmi határozatokat az illetékes egyházi hatóság hajtja végre, de azok hatályát minden részegyház elfogadja.
- (3) A jogerős határozatokról a részegyházak vállalják egymás tájékoztatását.

11. fejezet

A Magyar Református Egyház egységéről és részegyházainak önállóságáról

- 25.§ Az egység kiterjed mindazon kérdésekre, amelyet az alkotmány, vagy az országos egyházak felhatalmazása közös szabályozás alá von.

26.§ A részegyházak megtartják önállóságukat és függetlenségüket belső szervezeti rendszerük kialakításában. Kivételt képeznek ez alól azon kérdések, amelyek a közös alkotmányba vagy közös szabályzásra tartoznak.

27.§ A részegyházak önállóak választási rendszerükben, egyházkormányzati tevékenységükben, a szolgálai ágak belső szabályozásában, az egyházfegyelmezésben, a gazdálkodásban.

28. § A részegyházak együttműködnek a jogalkotásban, a közös képviselet területén, az ökumenikus és más külső kapcsolatok kialakításában és szervezésében, a szeretetszolgálatban, a misszió, sajtó, a kommunikáció, az oktatás, az ifjúsági munka, az informatika területén, valamint a nyugdíjügyek intézésben.

29.§ A közös feladatellátás és együttműködés megvalósítása érdekében közös bizottságok és intézmények hozhatók létre.

12. fejezet

Értelmező és hatályba léptető rendelkezések

30.§ E törvény alkalmazásában részegyház a saját országában önálló jogi személyiséggel elismert és a közös alkotmányt ratifikáló egyház. Jelen törvény alkalmazásában szinonim fogalomként használjuk még az "egyháztest" vagy "országos egyház" kifejezést.

31.§ Lelkészképesítés: a Kárpát-medencei egyháztestek területén működő, egymás által elismert felsőfokú oktatási intézményben teológus-lelkész szakon szerzett diploma és ezt követően teljesített lelkészképesítő vizsga. A teljes jogú lelkészi szolgálatba állításhoz ezen kívül szükséges a lelkész felszentelése. A csatlakozó egyházrészek egységes lelkészképesítési követelményekre törekednek és ennek érdekében egységes Lelkészképesítő Bizottságot hoznak létre.

32.§ (1) E törvényt a Magyar Református Egyház Közös Zsinata 2009...-án fogadta el.

(2) A részegyházak vállalják, hogy a közös alkotmányt országos jogrendjükbe beiktatják, ezért az e törvény mellékletét képező ratifikációs nyilatkozatot teszik.

13. fejezet

Függelék

Jelkép és bélyegző

A Magyar Református Egyház szimbóluma a fiókáit vérével tápláló pelikán. Körpecsétjében is ez jelenik meg.

A Közös Zsinat képviseleti számarányának megállapítása

A Közös Zsinat tagjainak száma 120 - a csatlakozó részegyházaktól feltételezetten. A nem csatlakozó részegyházak képviselletei helyei betöltetlenek maradnak.

A képviselői helyek száma a következők szerint kerül felosztásra:

Magyarországi Református Egyház 60 tag

- Dunamelléki Református Egyházkerület 14 tag
 - Dunántúli Református Egyházkerület 10 tag
 - Tiszáninneni Református Egyházkerület 10 tag
 - Tiszántúli Református Egyházkerület 18 tag
- Elnökség 8 tag

Romániai Református Egyház 32 tag

- Erdélyi Református Egyházkerület 18 tag
 - Királyhágómelléki Református Egyházkerület 10 tag
- Elnökség 4 tag

Szlovákiai Református Keresztyén Egyház 10 tag

Képviselő 8 tag
Elnökség 2 tag

Kárpátaljai Református Egyház 8 tag

Képviselő 6 tag
Elnökség 2 tag

Szerbiai Református Keresztyén Egyház 6 tag

Képviselő 4 tag
Elnökség 2 tag

Horvátországi Református Egyház 2 tag*

Szlovéniai Református Keresztyén Egyház 2 tag

*A Horvátországi Református Egyház csatlakozásáig ezek a helyek a Dunamelléki Református Egyházkerületet illetik meg.

Ratifikációs nyilatkozat

A Magyarországi Református Egyház,
a Romániai Református Egyház,
a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház,
a Kárpátaljai Református Egyház,
a Szerbiai Református Keresztyén Egyház,
a Horvátországi Református Egyház
a Szlovéniai Református Keresztyén Egyház

mint a történelmi Magyarország területén a reformáció idején megszületett és a további évszázadok során megerősödött Magyar Református Egyház mai egyik utóda, emlékezve a mai és jövőbeni magyar reformátusok nemzetük iránti köteletségére, törekedve arra, hogy ezt a feladatot a legeredményesebben tehessük, meggyőződve a közös cselekvés idejének eljöttéről, elhatározzuk, hogy országos egyházunk alkotmányát (alaptörvényét) a közös testület - a Magyar Református Egyház Zsinata - által elfogadott alaptörvénnyel szerves egységbe vonjuk. Minderre tekintettel elfogadjuk a közös alkotmányt, és azt országos egyházi jogrendünkbe illesztjük.